

matematikon kaj etikon en la universitato de Würzburg. Pro la (Tridekjara) milito li devis forlasi Germanion kaj daŭrigi sian esploradon kaj verkadon en la Papa Universitato en Avinjono. Ferdinando la Dua, imperiestro de „Sankta romia imperio de la germana nacio”, vokis lin en 1633 kiel posteulon de Johann Kepler al la Habsburga kortego al Vieno; en 1638 la papo vokis lin al Collegium Romanum (Universitas Gregoriana Pontifica) en Romo, kie Kircher instruis kaj eksperimentumis ĝis sia vivofino, fondinte ankaŭ muzeon de inventaĵoj kaj raraĵoj, vizitatan de scienculoj el la tuta mondo. Kircher estis interalie specialisto pri la kopta lingvo kaj pri kriptologio: jen, la rektoro de la Karola Universitato sendis al li por deĉifri la plej faman kodekson (t.n. Voynich-manuskripton) el la 15-a jc. Je la peto de la sekva imperiestro Ferdinando la Tria, Kircher konsentis re prilabori la verkon „Polygraphiae libri sex” de Johann Trithemius, eldonitan en Oppenheim en 1518. Jam pli frue okupiĝis pri ĝi kolego kaj korespondanto de Kircher, Joannes Caramuel de Lobkowitz („Steganographiae, nec non claviculae Salomonis germani, Joannis Trithemii,... genuina, facilis dilucidaque declaratio ... a Joanne Caramuel,... in Trithemii apolysin summo studio... concinnabatur”, Coloniae 1635). La aliro de Kircher, kiu ellaboris „nomenklatoron” (kodon) de 1048 nocioj, estis originala, nome multlingva.

Kircher dividis sian „novan poligrafion” en tri partojn, kiujn li nomis sintagmoj (unuoj): 1) *Linguarum omnium ad unam reductio*; 2) *Vnius linguae ad omnes alias extensio*; kaj 3) *De technologia, siue de arcano stenographico uniuersali combinatio rerum*. La unua parto permesas vidi diferencon inter Kircher kaj aŭtoroj de aliaj projektoj: en kelkaj punktoj Kircher starigis kriteriojn taŭgajn por postaj lingvoprojektoj. En la antaŭparolo li diras, ke li volas klarigi, kiel „redukti multecon da lingvoj al unu”. Per tiu ĉi povus iu ajn, kvankam lerninta nur sian etnolingvon, korespondi kun diverslingvaj homoj en la tuta mondo. Evidente, ne temas pri artefarita lingvo, sed nur pri skribsistemo: Kircher proponas starigon de neŭtrala kodo por interkompreniĝo pere de skribitaj tekstoj, kio estas kvazaŭ semo de la principo de neŭtraleco starigota de la postaj planlingvistoj. Plie, Kircher estis la ununura planlingvisto kiu opiniis ebla interŝanĝon kaj realan kontakton inter uzantoj de eŭropaj kaj neeŭropaj lingvoj. Temas do pri pazigrafia projekto. Laŭ Duliĉenko, „kiel klasifika kriterio servas grafika esprimo de nocioj. Laŭ tio oni distingas kvar ĉefajn specojn de la pazigrafiaj sistemoj: cifera, litera, ideografia (piktografia) kaj miksitaj. Pazigrafio estas miksitaj, se ĝi estas kombinita el la unuaj tri specoj: cifera-litera, ideografia-litera, ideografia-cifera kaj ideografia-litera-cifera. La nuntempaj pazigrafiaj eksperimentoj havas ideografian-miksitan karakteron”.

Kircher antaŭvidis du vortarojn: A, por aŭtoro de la mesaĝo, kun alfabeto ordigitaj vortserioj en kvin lingvoj, kaj B, por leganto-deĉifranto. Ĉiuj vortoj estis numeritaj. Ne temis do pri „kreo” de lingvo, sed pri konverto de vortaro al cifereca sistemo, ne senprobleme. Kircher donis ciferajn signifojn al vortoj el diversaj lingvoj kaj gramatikajn formojn markis per latinaj literoj kun streketoj. La nombroj kreskis laŭ la vicordo de vortoj en la latina vortaro, sed la ordo fuŝiĝis en alilingvaj vortaroj. Kiel konvenciaj signoj estis uzataj romanaj ciferoj de I ĝis XXXII kaj arabaj ciferoj de 1 ĝis 38. Oni rimarku, ke la projekto de Kircher, krom indiki vojon al neŭtraleco, ne estis tute neŭtrala, ĉar la latina lingvo havis fundamentan rolon en la konstruado de la ciferigo. Plie, markiginte la gramatikajn formojn kaj deklinaciajn kazojn per latinaj literoj, Kircher elektis kiel deirpunkton la ideon, ke ĉiuj lingvoj havas la saman morfologian kaj sintaksan strukturon. Pro tio, Kircher dividas gramatikajn kategoriojn kaj kazojn laŭ la sistemo de la latina, kio, per